

- सुचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. “दलीत वाङ्मयाची जाणिव ही मूल्यगर्भ जाणिव आहे” असे लेखक शरदचंद्र मुक्तीबोध का म्हणतात ते सविस्तर स्पष्ट करा? 16

किंवा

शाहू महाराजांच्या उत्तुंग व्यक्तीमत्वाची ओळख लेखक शिवाजी सावंतानी कशाप्रकारे करून दिली आहे ते स्पष्ट करा?

2. शेतकऱ्यांच्या पिळवणूकीचे व त्यांच्या वाट्याला आलेल्या ग्रामीण जीवनातल्या दुःखाचे चित्रण कविने कशाप्रकारे केले आहे, ते ‘शेतकरी’ या कवितेच्या आधारे स्पष्ट करा. 16

किंवा

“मला एक संस्कृती सापडली आहे” या कवितेचा आहाय तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा?

3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे सुमारे 120 शब्दात लिहा. 16

अ) रामा सांगावा देण्यासाठी आल्याचे कळताच अंजनाबाईला दरड कोसळावी तसे का वाटले?

ब) “धुमकेतू अशूभ असतो. हा निव्वळ अंधविश्वास आहे” असे दत्तबाबू का म्हणाले?

क) लेखक हरिश्चंद्र बोरकर यांनी कोणती खंत व्यक्त केली? ते सविस्तर स्पष्ट करा.

ड) लेखक अभय बंग यांना बाळाच्या मृत्यूला जबाबदार असणारी कोणकोणती कारणे आढळून आली?

4. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे सुमारे 120 शब्दात लिहा. 16

य) कविने ‘अखेर कमाई’ या कवितेच्या माध्यमातून कोणती उपरोधिक टीका केली आहे?

- र) 'शेला' या कवितेच्या माध्यमातून कवयित्री इंदिरा संत यांनी कोणता भाव व्यक्त केला आहे?
- ल) "जगण्यातील उत्कटता आपण आपल्या मुलांवर संस्कारीत केली पाहिजे" असे कवि चंद्रकांत पाटील का म्हणतात?
- व) मुंबई शहराचे वास्तवदर्शी चित्र 'स्फोट' या कवितेच्या आधारे स्पष्ट करा?

5. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा.

16

- अ) भारतात मार्क्सवादाला कोणती कामे करावयाची होती?
- ब) साऊबाई रामावर का भडकली होती?
- क) "मी छातीवर हिमखंड ठेऊन टाळला अनर्थ" असे कवि चंद्रकांत पाटील का म्हणतात?
- ड) शेतकरी निर्माता असूनही त्याच्याच वाट्याला अंधार येतो असे, कवी का म्हणतो?

*****